7. NAPIREND Ügyiratszám: 14/ 433 /2013.

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2013. április 26-i nyilvános ülésére

Tárgy: **A XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető közterületek átnevezése, új közterület elnevezése és intézmény átnevezése**

Előterjesztő: Császár László polgármester

Előkészítette: Városüzemeltetési Csoport
Bakos Gáborné csoportvezető
Némethné Tombor Ottilia terület- és településfejlesztési ügyintéző

Megtárgyalja: Ügyrendi Bizottság
Család-, Egészségügyi, Oktatási, Művelődési és Sport Bizottság
Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság

TISZTELT KÉPVISELŐ-TESTÜLET!

2013. január 1-jétől hatályba lépett az Egyes törvényeknek a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmával összefüggő módosításáról szóló 2012. évi CLXVII. törvény. (a továbbiakban: törvény).

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2011. december 9-én tartott nyilvános ülésén 12 tapolcai közterület átnevezését találta indokoltnak és a 197/N/2011. (XII.9.) Kt. határozatával arról döntött, hogy megváltoztatja a Kulich Gyula utca, Somogyi Béla utca, Zalka Máté utca, Kiss János utca, Kunfy Zsigmond utca, Mező Imre utca, Sallai Imre utca, Engels Frigyes utca, Mónus Illés utca, Ságvári Endre utca, Rózsa Ferenc utca és köz valamint a Landler Jenő utca közterületek elnevezését.

Az utcanevek felülvizsgálata során, a fentieken túl felmerült az utcanév-változáshoz köthető házszámozások rendezése, valamint a közterületnévvel nem rendelkező közút elnevezésére vonatkozó kérelem elbírálása, továbbá javaslat érkezett a Városi Rendezvénycsarnok átnevezését illetően is. Ezen témákat az előterjesztésben külön-külön pontokban vezetem fel.

1.

A Képviselő-testület döntése alapján a fent megnevezett 12 tapolcai közterület tekintetében 60 napra hirdetményt tettünk közzé, várva az érintett lakosság, Tapolca város közigazgatási területén ingatlannal, telephellyel, székhellyel rendelkező jogi személyek véleményét. A lakosság és a civil szervezetek aktívak voltak, számos javaslat érkezett.

A XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető közterületek átnevezéséről a törvény 4. §-a a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 14. §-át a következő szöveggel módosítja:

„14. § (2)…közterület, illetve közintézmény nem viselheti
a) olyan személy nevét, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett, vagy
b) olyan kifejezést vagy olyan szervezet nevét, amely a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerre közvetlenül utal.

(3) Ha a helyi önkormányzat döntése során kétség merül fel a tekintetben, hogy a közterület neve megfelel-e a (2) bekezdésnek, arról beszerzi a Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalását."

A törvény 5. §-a az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény 32/C. § (1) bekezdését a következő *m)* ponttal egészítette ki:

(Tárgyánál fogva díjmentes:)
„m) az ingatlan közigazgatási címének közterületnév-változás miatt történő átvezetése iránti megkeresés alapján indult eljárás díja, ha az eljárás megindítására a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 14. § (2) bekezdésébe foglalt tilalomba ütközés miatti közterületnév-változás miatt kerül sor."

A törvény 6. §-a a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény „A személyi azonosító" alcímét a következő 13/A. §-al egészítette ki:

„13/A. § A helységnév, postai irányítószám, közterület elnevezés, közterület jelleg változása vagy területszervezési eljárásban hozott döntés miatt költözéssel nem járó lakcímváltozás esetén a címváltozásnak megfelelő személyi azonosítóról és lakcímről szóló hatósági igazolványt a címváltozás szerinti lakó vagy tartózkodási hely szerint illetékes járási hivatal hivatalból állítja ki és kézbesíti a polgár részére."

E törvényre tekintettel szükségessé vált azoknak a közterület-neveknek az áttekintése, melyek elnevezésének megváltoztatásáról döntött a Képviselő-testület.
A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Magyarország önkormányzati közterületeinek elnevezéseiről az Mötv-ben biztosított felhatalmazás alapján állásfoglalást adott ki, hogy mely utcanevek megváltoztatását vagy további használatát javasolja. Az MTA állásfoglalása alapján a Képviselő-testületi döntésben meghatározott közterületeken kívül még javasolt az Úttörő utca nevének megváltoztatása is.

Az Mötv. 42. § 8. pontja értelmében a közterület elnevezése a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át.

A beérkezett javaslatok összegyűjtését követően megállapítottuk, hogy azok egy része konkrétan a megváltoztatni kívánt közterületekre vonatkozott, másik része pedig a közterületek konkrét megnevezése nélkül érkezett. Voltak továbbá olyan javaslatok is, amelyek a fentiekben felsoroltakon kívüli közterület, illetve intézmény elnevezésének módosítására irányultak.
Az a döntés, hogy mely utcanevek megváltoztatása indokolt, mint azt már a 2011. december 9-i előterjesztésben is bemutattuk, rendkívül átgondolt, alapos előkészítő munkát igényel az alábbiak miatt:

1) Megalapozott és széleskörű történelmi/helytörténeti ismeretek birtokában bírálható el, hogy a tapolcai utcák közül melyek azok, melyeknek a megváltoztatása – a hivatkozott törvényi rendelkezés értelmében – indokolt.
   Az MTA állásfoglalása alapján a Kiss János utca használata elfogadott, azonban az Úttörő utca átnevezése indokolt, ennek alapján változtak az átnevezésre kerülő utcanevek.

2) A módosítás a lakók és cégek széles körét érinti. A hivatkozott díj/illetékmentességek anyagilag némileg tehermentesítik a polgárokat, de valamennyi költségre nem nyújtanak fedezetet (pl. cégek esetében a székhely/telephely módosításának költsége). Az előbbieken túl a város érintett polgárainak többek között ki kell cseréltetniük a lakcímkártyájukat, módosíttatniuk kell a közüzemi szerződéseiket, azaz a személyes aktív közreműködésük nélkülözhetetlen a módosítás következetes végrehajtásához.
A lakcímkártyák cseréje, a földhivatali átvezetés, a gépjármű forgalmi engedélyének átírása és szükség esetén a pénzintézetek felé történő igazolások kiadása a törvény erejénél fogva részben illetékmentes, részben javaslom, hogy az önkormányzat vállalja magára a költségeket, így a lakosságnál lényeges többletköltség nem jelentkezik.
A Képviselő-testület döntését követően a Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatal az új közterület neveket megküldi a Tapolcai Járási Hivatal Járási Földhivatalának, a közüzemi szolgáltatóknak, és azoknak a hivatalos szerveknek, ahol a lakcímváltozást a lakosságnak határidőn belül be kell jelenteni (pl. NAV Veszprém Megyei Igazgatósága, Veszprém Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága, Egészségbiztosítási Pénztár). Lakossági észrevétel, hogy az önkéntes nyugdíjpénztárnál és egészségpénztárnál is többletügyintézést igényelhet a névváltoztatás. A legtöbb nyugdíj- és egészségpénztár évente küld ügyfelei részére nyomtatványt az adatváltozás bejelentéséhez, melynek kitöltésével és visszaküldésével a tagok tudják rendezni a változást.
Az ügyintézés megkönnyítése és elősegítése érdekében a Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatal, és a Tapolcai Járási Hivatal a szükséges intézkedéseket megteszi.

3) Az utcanevek megváltoztatása – a szakmai munkán túl – az önkormányzat részéről is többletköltséget jelent (pl. közterületnév-táblák, házszámtáblák cseréje, kihelyezése, várostérkép megváltoztatása).
Tapolca Város Önkormányzata még 2013-ban minden érintett kereszteződésben kihelyezi az új utcanévtáblákat, rávezeti a közterületi térképekre a változásokat, és magára vállalja az utcanévvel ellátott házszámtáblák cseréjének költségeit. A költségek fedezete a 2013. évi költségvetésben (14. melléklet B. Városüzemeltetés 02 Alcím 14.3.6 Egyéb városgazdálkodási feladatok között) rendelkezésre áll.

A magyarországi hivatalos földrajzi nevek megállapításáról és nyilvántartásáról szóló 303/2007. (XI. 14.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. r.) alapján a helyi önkormányzatok hatáskörébe tartozó névmegállapítások (közterületnevek) esetében is fontos, hogy a helyi testületi döntés minden tekintetben, így nyelvhelyességi és földrajzi vonatkozásaiban is kellően előkészített legyen.

A lakosság és a civil szervezetek véleményező tevékenysége csak akkor lehet hatékony, ha a véleményadásra a helyi döntéshozatalt megelőzően kerül sor, és a véleményt a döntéshozatalban résztvevő képviselők előzetesen megismerhetik. Ennek megvalósulásához az szükséges, hogy a helyi önkormányzat a földrajzi névre vonatkozó, kellően indokolt javaslatát (az előterjesztést és annak határozati javaslatát) a képviselő-testület ülését megelőzően, a közterületi nevek megállapításáról, a házszámozás, valamint a névtáblák és a házszámtáblák elhelyezésének rendjéről szóló 18/2012. (V.30.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 4. § (4) bekezdése szerint a helyben szokásos módon közzétegye annak érdekében, hogy az érintett lakosság véleménye megismerhető legyen. A hirdetményt a döntést megelőzően 30 napra kell kifüggeszteni, illetve a www.tapolca.hu honlapon megjelentetni.

Fenti jogszabályhelyek, az MTA állásfoglalása és a beérkezett javaslatok alapján az alábbi közterületek átnevezését javaslom:

Közterület helyrajzi száma	Régi közterületnév	Javasolt közterületnév
573	Kunfy Zsigmond utca	Sallay Misi utca
1585	Kulich Gyula utca	Tanúhegyek utca
1595 és 1641	Zalka Máté utca	Ősz utca
1637/6	Zalka Máté utca	Tavasz köz
1653	Somogyi Béla utca	Vincellér utca
2015	Ságvári Endre utca	Keszler Aladár utca
2258	Rózsa Ferenc köz	Attila köz
2268	Rózsa Ferenc utca	Géza fejedelem utca
2569	Úttörő utca	Miltényi József utca
2859	Mónus Illés utca	Marton László utca
2964	Engels Frigyes utca	Szálloda utca
3152	Sallai Imre utca	Bertha Vince utca
3188	Mező Imre utca	Kincses-gödör utca
4353	Landler Jenő utca (régi Honvéd utca)	Ács Ferenc utca

A közterületnevek változtatására javasolt nevet viselő személyek rövid életútját, tapolcai vonatkozású kötődéseit, és a helyi kulturális, természeti vagy történeti értékekre, sajátosságokra utaló elnevezések jelentését és indokolását az 1. melléklet tartalmazza.

2.

Az 1. pontban foglalt utcanévváltozásokkal összefüggésben javaslom megoldani az elmúlt időszakban felmerült házszámozási problémákat is, melyhez az érintett utcákban lévő ingatlanok házszámozását hivatalból meg kell vizsgálni.
Az utcanévváltozással egyidejűleg érdemes lesz például a Tapolca 1584 hrsz-ú ingatlan ügyét rendezni. Az ingatlan címe jelenleg Zalka Máté utca 1. szám. A Zalka Máté utcára számozott további ingatlanok az utca több száz méterre lévő túlsó végén vannak. Javaslom, hogy a Képviselő-testület döntése után, a jelenlegi Kulich Gyula utca átszámozásra kerüljön, melynek során az 1584 hrsz-ú ingatlan számozása is a jelenlegi Kulich Gyula utcára történjen. Ez a módosítás összhangban áll a Rendelettel.
A jelenlegi Zalka Máté utca 1637/6 hrsz-ú szakasza az előterjesztés 1. pontjának elfogadását követően a Tavasz köz nevet kapja.

3.

Tapolca-Diszel városrészben a Tapolca, 4372 hrsz-ú ingatlan megosztásával építési telkek kerültek kialakításra. A lakótelkek megközelíthetőségét biztosító Tapolca, 4512, valamint 4513 hrsz-ú közút a Tapolca, 0394/14 és 0395/2 hrsz-ú ingatlanok belterületbe csatolásával került kialakításra. Az új építési telkeken építkezés folyik, a Tapolca, 4372/7 hrsz-ú ingatlanon a lakóépület elkészült, tulajdonosa az ingatlan házszámnak igazolását kérte hivatalunktól.
A Tapolca, 4513 hrsz-ú névtelen utca elnevezése azért szükséges, mert a Tapolcai Járási Hivatal Okmányirodai Osztálya által a kérelmezőnek nem állítható ki a lakcímigazolvány, amely tényből az ügyfélnek hátránya származhat.
Bakos György, Diszel városrész önkormányzati képviselője, a lakosság véleményét megismerve azt javasolta, hogy Botár Árpádról nevezzük el a közutat.
Botár Árpád az 1920-as években vett házat Diszelben, majd szőlőt a Hajagos-hegyen. 1925-től tizenhét éven át a mindvégig jó színvonalú hetilap, a Tapolcai Lapok felelős szerkesztője. E tevékenysége során igen nagy hatást gyakorolt Tapolca és vidéke közvéleményére. Emellett 5 éven át, 1939-1944 között szerkesztette a Balatoni Egyesületek Szövetsége hivatalos lapját, a Keszthelyen megjelenő Balatoni Kurir c. hetilapot. Szabadelvű nézeteivel, tárgyilagos, jól megírt cikkeivel a helyi polgári sajtó máig példaadó alakjává vált. Politikai támadások, sajtóperek vezettek oda, hogy 1942 augusztusában tisztéről lemondva elbúcsúzott olvasóitól.

Élete innen nincs a közfigyelem középpontjában. A háború után is visszavonultan élt. Többnyire csak baráti körével, régi ismerőseivel és a falubeliekkel érintkezett. Tudjuk, hogy pl. Szabó Lőrinc többször vendégeskedett nála. Egyedül élt ekkor, egészsége nagyon megromlott. Többször gyógyították a tapolcai kórházban. Diszeli házában agyvérzésben hunyt el. Sírja a diszeli temetőben található.

4.

A JOBBIK Magyarországért Mozgalom Tapolcai Alapszervezete javasolta, hogy nevezzük el Csermák József olimpiai bajnok kalapácsvetőről a Városi Rendezvénycsarnokot.
Indokolásuk szerint *„Csermák József mindig is Tapolca versenyzője volt függetlenül attól, hogy milyen világ és hazai eredményekkel rendelkezett. Sokszor hívták a fővárosba különösen Zsivótzky Gyula barátja, - de ő nem ment. Mindig hű maradt Tapolcához. Lokálpatrióta volt. „*
Már korábban is felmerült a Városi Rendezvénycsarnok Csermák Józsefről történő elnevezése. Elhatározásunkat tovább erősítette a JOBBIK Magyarországért Mozgalom Tapolcai Alapszervezetének javaslata. Úgy gondoljuk, hogy Csermák József kiemelkedő sporteredményeivel és Tapolcához való hűségével is kiérdemelte, hogy a Városi Rendezvénycsarnokot róla nevezzék el.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztést megvitatni és a határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

HATÁROZATI JAVASLAT

I.

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető közterületek átnevezéséről 2013. július 1. hatállyal az alábbiak szerint dönt:

Közterület helyrajzi száma	Régi közterületnév	Javasolt közterületnév
573	Kunfy Zsigmond utca	Sallay Misi utca
1585	Kulich Gyula utca	Tanúhegyek utca
1595 és 1641	Zalka Máté utca	Ősz utca
1637/6	Zalka Máté utca	Tavasz köz
1653	Somogyi Béla utca	Vincellér utca
2015	Ságvári Endre utca	Keszler Aladár utca
2258	Rózsa Ferenc köz	Attila köz
2268	Rózsa Ferenc utca	Géza fejedelem utca
2569	Úttörő utca	Miltényi József utca
2859	Mónus Illés utca	Marton László utca
2964	Engels Frigyes utca	Szálloda utca
3152	Sallai Imre utca	Bertha Vince utca
3188	Mező Imre utca	Kincses-gödör utca
4353	Landler Jenő utca (régi Honvéd utca)	Ács Ferenc utca

Felhatalmazza Tapolca Város Polgármesterét és a Tapolcai Közös Önkormányzati Jegyzőjét az utcák elnevezésével kapcsolatos intézkedések megtételére.

Határidő: folyamatos
Felelős: polgármester, jegyző

HATÁROZATI JAVASLAT

II.

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető közterületek átnevezésével egyidejűleg rendezni kívánja a cím- és ingatlan-nyilvántartás adatait.

Felhatalmazza Tapolca Város Polgármesterét és Tapolcai Közös Önkormányzati Jegyzőjét a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: folyamatos
Felelős: polgármester, jegyző

HATÁROZATI JAVASLAT

III.

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Tapolca 4513 hrsz-ú közterület nevéül 2013. június 1. hatállyal a Botár Árpád utca nevet határozza meg.

Felhatalmazza Tapolca Város Polgármesterét és Tapolcai Közös Önkormányzati Jegyzőjét a közterület elnevezésével kapcsolatos intézkedések megtételére.

Határidő: folyamatos
Felelős: polgármester, jegyző

HATÁROZATI JAVASLAT

IV.

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Tapolca 2034 hrsz alatti ingatlan átnevezéséről dönt, mely szerint a Városi Rendezvénycsarnok a Csermák József Rendezvénycsarnok nevet kapja.

Felhatalmazza Tapolca Város Polgármesterét és Tapolcai Közös Önkormányzati Jegyzőjét az ingatlan átnevezésével kapcsolatos intézkedések megtételére.

Határidő: folyamatos
Felelős: polgármester, jegyző

Tapolca, 2013. március 26.

Császár László
Polgármester

1. melléklet

A közterületnevek változtatására javasolt nevet viselő személyek rövid életútja, tapolcai vonatkozású kötődései, és a helyi kulturális, természeti vagy történeti értékekre, sajátosságokra utaló elnevezések jelentése és indoklása:

Ács Ferenc: Költő, honvédhadnagy (Diszel, 1828. július 9. – Diszel, 1916. május 5.) Apjának Diszelben volt földbirtoka. Nagyanyja, Forintos Katalin, egykor előkelő család tagja nevelte, mivel szüleit igen korán elvesztette. Iskoláit Veszprémben végezte, majd Győrbe ment jogot tanulni. A kimagaslóan művelt, a kül- és belföldi irodalmat alaposan ismerő, költői lelkületű jurátus hamarosan a győri társaság egyik kedvence lett. Kedves hangulatú egyszerű verseket írt és kedvelt poétája lett a győri, majd a pesti újságoknak. A szabadságharc mámora is Győrben találta. Habozás nélkül, nemes lelkesedéssel állt be honvédnek. 1848 szeptemberétől a Veszprém megyei önkéntes nemzetőrzászlóaljnál szolgált. Novembertől tizedes az 56. honvédzászlóaljban. 1849. június 16.-án kitűnt a peredi ütközetben, amiért őrmesterré léptették elő. Augusztus 30.-tól hadnagy alakulatánál, a II. hadtestben a komáromi vár feladásáig. Ott rakta le a fegyvert. A szabadságharc bukása kitörölhetetlenül fájó nyomot hagyott benne. Állítólag egy ideig bujdosott. Diszelbe visszatérve nőül vette Bertalan Juditot, akivel 64 évig élt a legteljesebb harmóniában. Diszeli birtoka a gyámi kezelés alatt csaknem elfogyott, de bácshegyi ősi szőlője épségben maradt. Felesége hozományát, diszeli és révfülöpi szőlőjét, dabosi birtokát hozzáértően művelte. Az utolsó zalai honvédhadnagyként emlegetett Ács Ferencet környezete szerette kifogástalan jelleme és műveltsége miatt. Szerette és tisztelte a természetet, szenvedélyes vadászként ismerték. Tapolcán is értékes közéleti tevékenységet fejtett ki. A Tapolcai Takarékpénztárnál a felügyelő bizottság elnöke volt. Önálló kötete nem jelent meg, de verseit a Zala megyei és a tapolcai hetilapok rendszeresen közölték. Szép síremléke a diszeli temetőben található.

Attila: Az európai hunok utolsó és leghíresebb fejedelme. Az időszámításunk szerint 406 körül született Mundzsuk fiaként, aki a magyar mondákban Bendegúz néven szerepel. Attila kora egyik leghatalmasabb birodalmát uralta 434-től haláláig. Birodalma Közép-Európától a Kaszpi-tengerig és a Dunától a Balti-tengerig terjedt. Mind a Kelet-, mind a Nyugatrómai Birodalom rettegett ellenfele volt. A Balkáni térséget kétszer is megszállta, s a második elfoglalásnál magát Konstantinápolyt is körülzárta. Nyugaton egészen Orléans-ig menetelt. A fővárosából, Ravennából űzte el III. Valentinianus nyugatrómai császárt 452-ben. Bár a birodalma vele elenyészett és maga után szinte semmit nem hagyott, Európa történelmének legendás alakjává vált. Leginkább Nyugat-Európában a vad barbárság szimbóluma lett, míg egyes történetírók nagy és nemes uralkodóként említik. Három viking sagában is fontos szerepet játszik.

Bertha Vince: Néptanító, (Nemeskeresztúr, 1907 – Tapolca, 1997. november 30.) Kemenesaljáról, Nemeskeresztúrról indult. Elemi iskoláit is itt járta ki. 1918-ban a sümegi reálgimnáziumba iratkozott be. 1922-től a budai tanítóképzőben kitűnő tanárok segítségével ismerkedett meg a pedagógia mesterségével. 1927-ben megválasztották Zalahalápra osztálytanítónak, ahol 12 évig tanított. Közben 1 évig Nagykanizsán katonáskodott és hadapród őrmesterkénz szerelt le. Nyaranta újra egyenruhába bújt, és továbbképzések, valamint a tiszti vizsgák letétele után főhadnagyi rangot kapott. 1939-ben már Tapolcán találjuk a nyolc osztályra fejlesztett felekezeti iskolában. Itt belevetette magát a város társadalmi életébe. Felfokozott élettempójával barátokat és ellenségeket egyaránt szerzett magának. Rövidesen leventeparancsnok lett, előadásokat tartott, cikkeket írt a Tapolca és Vidéke című hetilapba. Kinevezték a balatonfüredi járás iskolafelügyelőjévé is. A háború alatt századparancsnokként részt vett az erdélyi harcokban. A katonai összeomlás után visszatért Tapolcára. Itt a háború előtti politikai megnyilatkozásai miatt állását is elveszítette. Fenyegetettségében 1950. november 1-jén a Bakony erdőségeibe bujdosott el, ahonnan 1956 tavaszán tért vissza. 1956 október végén a Tapolcán felfegyverzett tömeg parancsnokává választotta. 1958-tól újra taníthatott. 1970 szeptember 1-jén vonult nyugdíjba.

Csermák József: (Szenc, 1932. február 14. – Tapolca, 2001. január 12.) olimpiai bajnok kalapácsvető. A nemesgulácsi kőfejtő csilléseként, tizenhét évesen vett először kezébe atlétikai dobószámban használt kalapácsot, de hamar kiütközött tehetsége. 1950-től a a Tapolcai Vasutas SK versenyzőjeként kezdett aktívan sportolni, 1952-ben már a magyar válogatott tagjaként olimpiai bajnok és világcsúcstartó 60,34 méterrel. Ő a világon az első kalapácsvető, aki hatvan méteren felül dobott.

Egyéni legjobb eredményét – 64,23 métert – 1960-ban dobta. Több egyesületben versenyzett, 1951-től a Tapolcai Lokomotív, 1955-től a Tapolcai Törekvés, 1957-től a MÁV TIAC atlétája. A sportolás mellett, 1957-ben érettségizett. 1956-ban, a melbourne-i olimpia megnyitóján ő vitte a magyar csapat zászlóját. Az 1960-as római olimpián is indult, de nem ért el helyezést. 1952 és 1961 között 44-szeres magyar válogatott volt. Aktív pályafutását 1962-ben fejezte be. 1967 és 1970 között a magyar atlétaválogatott dobóedzője volt. Tanítványai közül Zsivótzky Gyula az 1968. évi olimpián bajnoki címet nyert. 1989-ben a MOB tagja lett. Sporteredményei: olimpiai bajnok (1952), olimpiai 5. helyezett (1956), Európa-bajnoki 3. helyezett (1954), Európa-bajnoki 8. helyezett (1958), angol bajnok (1954), négyszeres magyar bajnok (1953, 1954, 1956, 1957). Rekordjai Kalapácsvetés 60,34 (1952., Helsinki) világcsúcs, 61,48 (1955. augusztus 4., Varsó) országos csúcs. Díjai, elismerései: Magyar Köztársasági Érdemrend arany fokozat (1993).

Géza fejedelem: (945 körül – 997. február 1.[forrás?]) Magyar fejedelem 971 és 997 között. Géza Taksony fejedelemnek, s egy előkelő besenyő nőnek – valószínűleg Tonuzoba lánya – a fia volt. Az ő fia volt Szent István, akit a magyar állam megalapítójának tekintünk, bár ezt a munkát nagyban Géza tevékenységére építette.

Keszler Aladár id.:(Tapolca, 1875. máj. 1.–Tapolca, 1935. márc. 12.) építőmester, vállalkozó. Ifj. Keszler Aladár apja. Tapolcán járt felső-népiskolába, (ahol apja, Keszler Gyula, tanító volt), majd építőmesterré képezte magát. E tevékenységet a századforduló után kezdhette. Munkáját több Fő utcai üzletház, a kórház, az osztálymérnökség, a főszolgabírói hivatal (ma Földhivatal) dicséri. Banki segítséggel rézkénpor-gyárat létesített és porozó gépet is forgalomba hozott. Részt vett a Barlangfeltáró Társulat munkájában, elkészítette az addig feltárt részek térképét, megépíttette a 96 lépcsős lejáratot. Harminc évig volt a helyi ipartestület elnöke.
A Földrajzinév-bizottság által a földrajzi nevek megállapításához és megváltoztatásához kiadott útmutató ajánlása szerint: *„Közterületnevekben kerülendő a nemesi előnév, rang, titulus, foglalkozás, egyéb identifikálók (pl.: dr., gróf, bíboros, kormányzó, jegyző, id., ifj. stb.) feltüntetése. Ajánlatos a nevet viselő személy rövid életútjának ismertető táblán való bemutatása az utca elején. „*

Kincses-gödör: A környék természeti értékeinek sajátosságaira utaló elnevezés. A tapolcai barlangok rendszerét nemcsak a nagyrészt vízzel borított tavasbarlang, hanem a száraz Kórház-barlang s több, azóta betemetett beszakadás is jelzi. Ezek közül jelentős és nagy barlangfeltárási reményekre jogosít a városi kórház melletti sportpálya természetes beszakadása is, amelyet éppen formája miatt képeztek ki stadionná. Hasonló beszakadás ismert a város határában, a Haláp felé vezető út mellett, az ún. Kincses-gödör. Erről már a tavasbarlang felfedezéséről szóló híradások is megemlékeztek, miszerint az oda beengedett réce a Malom-tónál jött ki. A kacsamese ellenére tény, hogy ott egy nagyméretű barlangterem felszakadt maradványa volt, amelyet 1924-ben Keszler Aladár már kutatott, s legutóbb 1963-ban tapolcai fiataloknak a Kincses-gödörtől 50 m-re, egy mészégető munkagödréből 80 m hosszú barlangjáratot sikerült feltárniuk.

Marton László: (Tapolca, 1925. november 5. – Budapest, 2008. október 5.) Munkácsy Mihály-díjas, Érdemes- és Kíváló Művész, a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjével kitüntetett, Kossuth-díjas szobrászművész. Másfél száz köztéri alkotása található országszerte, egyedül Budapesten is negyvennél több. Szobrásztehetsége kora ifjúságában megmutatkozott, holott a környezetében nem éltek művészemberek. Ferenczy Béni és Fülöp Elemér tanácsára Pestre ment tanulni Zala megye ösztöndíjával, 1940–1946-ban a Magyar Iparművészeti Iskolán folytatott tanulmányokat, majd 1946-tól 1952-ig a Magyar Képzőművészeti Főiskola szobrász szakán képezte magát, mesterei Pátzay Pál és Ferenczy Béni voltak, de a két szobrász mellett mesterének vallotta Bernáth Aurélt és Szőnyi Istvánt is. Kora ifjúságától csak a szobrászatnak élt. Termékeny, sokat foglalkoztatott alkotó volt, akit mind hazai, mind nemzetközi szinten elismertek. Halála után a budapesti Szent István-bazilikában búcsúztatták, majd Szigligeten helyezték örök nyugalomra. Első közismert szobrát, a Pásztorfiút tizenhét évesen készítette. Sok ismert magyar személyiséget szoborba formázott, köztük Áchim L. András, Bartók Béla, Damjanich János, Dózsa György, Egry József, Görgey Artúr, Hunyadi János, József Attila, Kempelen Farkas, Kodály Zoltán, Kossuth Lajos, Kölcsey Ferenc, Liszt Ferenc, Nagy Imre, Széchenyi István, Antall József, Babits Mihály. Művei megtalálhatók a Magyar Nemzeti Galériában, több más magyar közgyűjteményben, külföldön többek között a walesi herceg és a japán császár gyűjteményében, de a világ számos más országában is öregbítette Magyarország hírnevét: Párizsban, Londonban, Berlinben, Antwerpenben, a Vatikánban, Zágrábban, sőt Kubában is. Talán legismertebb szobra a Kiskirálylány, ami nem csak a budapesti Duna-parti korzón, de Tokióban és szülővárosában, Tapolcán is ott üldögél

papírkoronájával. A szobrászművész utolsó alkotása - Wass Albert író - költőt ábrázoló bronz mellszobor – is szülővárosában, Tapolcán kapott helyet.

Miltényi József: 1848-ig Miltenberger József (Valkó, 1821. dec. 31.–Tapolca, 1909. dec. 8.) jogász, honvédtiszt. A szabadságharc előtt jogi tanulmányokat folytatott és ügyvédi képesítést szerzett. Az újonnan felállított nemzeti hadseregben gyorsan haladt előre. 1848 nyarán a Tolna-baranyai önkéntes lovas-osztálynál a Bácskában harcolt és 1849 tavaszáig először főhadnagyi, majd kapitányi rendfokozatot kapott. Áprilisban a 7. huszárezredhez, Perczel Mór parancsnoksága alá került. A IV. Bácskai Hadtest kötelékében véres harcokban vett részt. Világos után a haditörvényszék elvette rendfokozatát és halálra ítélte. Az ítéletet országon belüli száműzetésre változtatták, lakóhelyéül Tapolcát jelölték ki. Hosszú élete további részét itt élte le, a közügyektől visszavonultan, ügyvédként dolgozott.Sírja a tapolcai temetőben van.

Ősz : A környező utcák nevét figyelembe véve - nem messze van a Tavasz és a Nyár utca- a környék egyik utcája az Ősz nevet kapta.

Sallay Misi: (Tapolca, 1910. okt. 27. – Bp., 1970. márc. 5.): cigányprímás, nótaszerző. Pécsett, Baján, az 1940-es években Ungvárott muzsikált. 1945-ben került Bp.-re. A zürichi Paprika Csárdában vendégszerepelt (1967–69). Nótaszerzéssel Bp.-re költözése után kezdett foglalkozni. Nemcsak muzsikált, hanem énekelt is, szerzeményei először saját előadásában váltak ismertté. Zenész körökben második Dankó Pistának hívták. Híressé lett dalai: Este, ha lefekszik, álmodozzon rólam; Cifratornyos házikó; Késő minden, kisöreg stb. Emléktáblája van a Malom–tó mögött álló magas kőfalon, a Városi Panteonfalon, amelyen több neves, tapolcai kötődésű személyiségnek állítottak emléktáblát.

Szálloda: Tapolca legnagyobb szállodájának, a Hunguest Hotel Pelionnak a közelségét figyelembe véve kapta az Engels Frigyes utca a Szálloda nevet.

Tanúhegyek: A Tapolcai-medence legfontosabb földtani értéke a vulkáni utóműködés eredményeként kialakult hegyes, illetve koporsó alakú hegyek - csúcsaikon várrommal, a szoknyán szépen művelt szőlőkkel. A Tapolcai-medence tanuhegyei - Badacsony, Csobánc, Gulács, Szent György-hegy. A terület bazalthegyei nemcsak egyedülállóan érdekes és festői geológiai emlékek, hanem számos igen ritka növény- és állatfaj élőhelyei is. A természeti értékek gazdag sorához társul a római korig visszavezethető országos jelentőségű szőlőkultúra, valamint a szőlőhegyek és községek megannyi építészeti emlékei: a várromok, templomromok, kastélyok, falusi és szőlőhegyi népi építészeti emlékek. A pannonkor végén feltörő vulkánosság sajátos képződményei ezek a tanúhegyek. A messziről nagyobb koporsóformát adó Badacsony, Szent György-hegy és Csobánc szélein a kőzet érdekes megszilárdulási formái, a bazaltkő-zsákok láthatók. Legszebb ezek közül a badacsonyi Kőkapu és a Szent György-hegyi bazaltorgonák.

Tavasz köz: Nem messze van a Tavasz utca, melynek természetbeni folytatása a Tavasz köz.

Vincellér: A környék történeti értékeire utaló elnevezés. A vincellér régebb a szőlők kezelésével és megőrzésével, illetve nagyobb szőlőknél az azokban előforduló munkák felügyelésével megbízott személy volt, aki az állandó cselédek sorába tartozott, és szabad lakáson kívül rendes éves fizetést kapott, amely vagy kizárólag készpénzből, vagy készpénzből és terménybeli járandóságokból szokott állni. A vincellérnek értenie kellett a szőlőműveléshez; ez a feltétel különösen a filoxéra megjelenése óta vált fontossá. A 19. század végén ilyen szakképzettséget a ménesi, tarcali, tapolcai és munkácsi vincellériskolákban, illetve az egri és szekszárdi szőlészeti, borászati és kertészeti tanfolyamokon lehetett szerezni. Jelenleg a vincellérnek a feladata a szőlőtermesztés és alapvető pinceműveletek technológiai folyamatainak önálló ellátása.